

Briuselis, 2025 m. lapkričio 12 d.
(OR. en)

15196/25
ADD 1

JAI 1640
MIGR 413
FRONT 266
RELEX 1441
ASILE 101

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPRez
gavimo data:	2025 m. lapkričio 11 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 795 final - ANNEX
Dalykas:	PRIEDAS prie KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI DĖL EUROPOS METINĖS PRIEGLOBSČIO IR MIGRACIJOS ATASKAITOS (2025 m.)

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 795 final - ANNEX.

Priedama: COM(2025) 795 final - ANNEX

Briuselis, 2025 11 11
COM(2025) 795 final

ANNEX

PRIEDAS

prie

**KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI DĖL
EUROPOS METINĖS PRIEGLOBSČIO IR MIGRACIJOS ATASKAITOS (2025 m.)**

PRIEDAS

prie

KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI DĖL EUROPOS METINĖS PRIEGLOBSČIO IR MIGRACIJOS ATASKAITOS (2025 m.)

Antroji esamos padėties, susijusios su Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimu, apžvalga

ĮVADAS

Ankstesnę esamos Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo padėties apžvalgą Komisija paskelbė 2025 m. birželio mėn.¹ Ši antroji esamos padėties apžvalga apima laikotarpį nuo to laiko iki 2025 m. spalio mėn. pradžios.

Per šį laikotarpį valstybės narės, Komisija ir Sąjungos agentūros kartu su įvairiais suinteresuotaisiais subjektais ir partneriais toliau dirbo visų sudedamųjų dalių srityse, siekdamos užtikrinti, kad įgyvendinimas būtų tęsiamas.

Padaryta tolesnė pažanga ir pasiekta svarbių tarpinių reikšmių, tokių kaip nacionalinių strategijų ir nenumatytų atvejų planų parengimas, nacionalinių teisinių sistemų pritaikymas ir Reglamento (ES) 2024/1351 įgyvendinimo reglamento priėmimas, taip pat pasirengta įgyvendinti pirmąjį metinį migracijos valdymo ciklą.

Tačiau tebėra problemų, visų pirma susijusių su sistema EURODAC ir užtikrinimu, kad būtų laiku parengtos sistemos, susijusios su pasienio procedūra ir poreikiu įdiegti būtiną infrastruktūrą, vykdyti reikalavimus dėl personalo ir taikyti administracines priemones, kad būtų laikomasi terminų. Be to, visoje Sąjungoje turėtų būti užbaigta rengti tikrinimo tvarka, o priėmimo pajėgumai turėtų būti suderinti su faktiniais poreikiais ir naująja programa. Galiausiai turėtų būti sudaryti susitarimai dėl pagrindinių teisių stebėsenos ir teisinių konsultacijų.

2025 m. liepos mėn. Komisija pateikė pasiūlymą dėl naujos daugiametės finansinės programos ir pasiūlė kitu laikotarpiu tris kartus padidinti Sąjungos finansinę paramą migracijos, saugumo ir sienų valdymo srityse, taip pat gerokai padidinti vidaus reikalų agentūroms skiriamą finansavimą. Siūloma papildoma Sąjungos finansinė parama vidaus reikalų ir migracijos srityje iš viso sudarytų 81 mlrd. EUR.

¹ Žr. pirmąją Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo padėties ataskaitą, <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52025DC0319>.

SAJUNGOS LYGMENIU PASIEKTI REZULTATAI

Vienas iš pirmųjų ir svarbiausių planavimo etapų prasidėjo 2024 m. birželio mėn. pristačius bendrą įgyvendinimo planą, kuriame nustatyta valstybių narių nacionalinių įgyvendinimo planų rengimo ir atitinkamų valdymo priemonių nustatymo sistema².

Iki šiol su Pakto įgyvendinimu susijusiam darbe daugiausia dėmesio skiriama teisės aktų pritaikymui, praktiniam įgyvendinimui ir būtinų reformų finansavimui. Šiuo etapu tiek horizontaliuoju lygmeniu Imigracijos, sienų ir prieglobsčio strateginiame komitete (toliau – SCIFA), tiek pagal Komisijos tikslą užmegzti dvišalį dialogą su valstybėmis narėmis nustatyti koordinavimo mechanizmai ir toliau veikia gerai. Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto prieglobsčio darbo grupės Pakto įgyvendinimo / bendros Europos prieglobsčio sistemos klausimams posėdžiuose toliau vyko bendresnio pobūdžio keitimasis nuomonėmis su Europos Parlamentu.

Įvairūs per pastaruosius septynis mėnesius Komisijos pateikti pasiūlymai dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama užbaigti ir papildyti Paktą, įgyvendinami pagal teisėkūros procedūrą. Tai, be kita ko, pasiūlymas dėl naujo Gražinimo reglamento, pasiūlymas dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos ir siūlomas Sąjungos saugių kilmės šalių sąrašas³. Europos Parlamentas paskyrė atitinkamus pranešėjus ir prasidėjo techniniai susitikimai. Taryba pradėjo rengti savo pozicijas, o atitinkamose įstaigose vyksta diskusijos. Tuo tarpu Komisijos ryšių komitetuose daroma pažanga rengiant su Pakto teisės aktais susijusius įgyvendinimo aktus (žr. pagal sudedamąsias dalis tolesniame skirsnyje).

Įvairios Sąjungos agentūros⁴ glaudžiai bendradarbiauja su Komisija ir valstybėmis narėmis, teikdamos paramą reformoms pagal jų įgaliojimus. Agentūros paprastai rengia įvairius rekomendacinius dokumentus, šablonus ir mokomąją medžiagą, kaip numatyta bendrame įgyvendinimo plane. Be to, jos pagal poreikius teikia paramą įvairioms valstybėms narėms ir reaguoja į naujas ir atsirandančias problemas. Rengiantis visapusiškam EUAA daugiametės stebėsenos programos įgyvendinimui (nuo 2026 m.), kartu su Estija ir Nyderlandais buvo surengtos dvi EUAA bandomosios stebėsenos pratybos. Per šias pratybas 2025 m. birželio mėn. dvi ekspertų grupės, sudarytos iš EUAA, Komisijos ir valstybių narių bei stebėtojo teisėmis dalyvavusio UNHCR atstovų, atliko patikrinimus vietoje. Buvo parengtos galutinės ataskaitos su išvadomis ir jomis pasidalyta su atitinkamomis valstybėmis narėmis. Nuo 2026 m. birželio mėn. per penkerių metų ciklą bus stebimas visų valstybių narių techninis ir praktinis Pakto įgyvendinimas.

Pakto įgyvendinimui skirtos finansinės paramos programavimas pradėtas nuolat bendradarbiaujant su valstybėmis narėmis (žr. 3.1 skirsnį). Ši parama apima ir papildomus valstybėms narėms skirtus 3 mlrd. EUR Pakto įgyvendinimui remti ir perkeltiesiems asmenims iš Ukrainos priimti. Dauguma valstybių narių taip pat turėjo teisę pasinaudoti papildomomis

² [Bendras Migracijos ir prieglobsčio pakto įgyvendinimo planas. Europos Komisija.](#)

³ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma bendra Sąjungoje neteisėtai esančių trečiųjų valstybių piliečių gražinimo sistema ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB, Tarybos direktyva 2001/40/EB ir Tarybos sprendimas 2004/191/EB, COM(2025) 101 *final*, [EUR-Lex - 52025PC0101 - LT - EUR-Lex](#); Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl saugių kilmės šalių Sąjungos lygmens sąrašo sudarymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348, COM(2025) 186 *final*, [EUR-Lex - 52025PC0186 - LT - EUR-Lex](#). Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo dėl saugios trečiosios šalies koncepcijos taikymo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2024/1348, COM(2025) 259 *final*, [EUR-Lex - 52025PC0259 - LT - EUR-Lex](#).

⁴ Visų pirma Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra, eu-LISA, FRONTEX, Europolas ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių agentūra.

lėšomis, kurios tapo prieinamos atlikus vidaus reikalų fondų laikotarpio vidurio peržiūrą ir sudarė dar 1,6 mlrd. EUR.

Taip pat teikiama parama valstybėms narėms pagal Komisijos valdomą techninės paramos priemonę. Šiuo metu dvejų metų pereinamuoju laikotarpiu iki 2026 m. devynių valstybių narių⁵ valdžios institucijos gauna tikslinę paramą konkrečioms jų nacionaliniuose įgyvendinimo planuose numatytoms reformoms įgyvendinti.

Sąjungos lygmeniu su pilietine visuomene buvo bendradarbiaujama įvairiuose forumuose bei vykdamas dvišalę informavimo veiklą. Specifinis praėjusio mėnesio informavimo veiklos elementas buvo susijęs su teisminių institucijų tinklų įtraukimu siekiant skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi informacija, susijusia su Paktu nustatytais procedūriniais pakeitimais, tokiais kaip aktualūs nauji įvairių procedūrų užbaigimo terminai⁶. Teisminių institucijų vaidmuo yra ypač svarbus užtikrinant prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūrų atsakomybės taisyklių (Reglamentas (ES) 2024/1351), sulaikymo orderių, priėmimo pajėgumų, nelydimų nepilnamečių atstovų skyrimo ir teisinės pagalbos bei atstovavimo funkcijų veikimą.

Vis dar akivaizdu, kad reformos yra daug svarbesnės: pasibaigus teisiniam terminui (2025 m. birželio 12 d.), 22 valstybės narės baigė rengti savo nacionalines migracijos ir prieglobsčio strategijas⁷. Šios strategijos atspindi visapusišką, visais valdžios lygmenimis taikomą strateginį požiūrį į migraciją ir prieglobstį. Jos savo ruožtu bus įtrauktos į pirmąją Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategiją, kuri turi būti parengta iki metų pabaigos.

SUDEDAMŲJŲ DALIŲ ĮGYVENDINIMAS. ATNAUJINTA INFORMACIJA APIE PAŽANGĄ

Pakto nacionalinių įgyvendinimo planų skaičius nuo 2025 m. birželio mėn. nepasikeitė. Valstybių narių lygmeniu buvo toliau tobulinamos koordinavimo ir valdymo priemonės, be kita ko, remiantis svarbių suinteresuotųjų subjektų nustatymu ir tolesniu keitimusi informacija siekiant įgyvendinti reformas. Šios priemonės gali būti susijusios, pavyzdžiui, su poreikiu aktyviau įtraukti departamentus ar ministerijas, konkrečiai atsakingas už paslaugų, pavyzdžiui, švietimo ar sveikatos, teikimą, taip pat su aktyvesniu bendradarbiavimu su pilietinės visuomenės organizacijomis ir įgyvendinančiais partneriais, siekiant pažangos įgyvendinant būtinus partnerystės susitarimus. Valstybės narės, kurios to dar nedaro, turėtų aktyviau bendradarbiauti, visų pirma su teisminėmis institucijomis, kad galėtų numatyti susijusius poreikius.

Bus vis svarbiau užtikrinti, kad likusios nacionalinio lygmens tarpinės reikšmės ir tarpiniai tikslai būtų aiškiai apibrėžti ir stebimi, kad būtų galima lengviau nustatyti bet kokius vėlavimus ir juos pašalinti. Tai buvo bendresnio pobūdžio uždavinys, jau nustatytas pirmojoje Pakto įgyvendinimo ataskaitoje. Kai kurios valstybės narės šioje srityje yra nustačiusios gerosios patirties pavyzdžius ir įgyvendinimo procesus⁸.

Šiuo metu visa aprėptimi įgyvendinamos teisėkūros reformos, susijusios su nacionalinių teisinių sistemų suderinimu su Paktu ir Direktyvos (ES) 2024/1346 perkėlimu į nacionalinę

⁵ Airija, Belgija, Čekija, Estija, Graikija, Italija, Lietuva, Rumunija ir Slovakija.

⁶ Pavyzdžiui, Europos administracinių teismų teisėjų asociacijos (AEAJ) prieglobsčio ir imigracijos darbo grupė.

⁷ Kroatija, Vengrija, Liuksemburgas ir Rumunija savo strategijų dar nepateikė. Rumunija pateikė Komisijai projektą, kuris dar turės būti galutinai priimtas, o Liuksemburgas ir Kroatija pranešė apie vėlavimą.

⁸ Pavyzdžiui, Bulgarijos valdžios institucijos parengė šešių mėnesių nacionalinių įgyvendinimo planų įgyvendinimo ataskaitą ir atnaujino savo nacionalinius įgyvendinimo planus, atsižvelgdamos į Pakto finansavimo dialogo su Komisija rezultatus ir pažangą praktinio įgyvendinimo srityje.

teisę. Kelios valstybės narės jau yra priėmusios visus atitinkamus nacionalinės teisės aktus arba jų dalį⁹. Vis daugiau valstybių narių užbaigia rengti teisės aktų projektus arba baigia rengti pasiūlymus¹⁰. Daugeliu atvejų šis procesas apima įvairaus lygio konsultacijas su pilietine visuomene ir pagrindiniais suinteresuotaisiais subjektais¹¹.

Valstybės narės, kurios vis dar vykdo savo teisės aktų sistemų peržiūrą, turėtų kuo greičiau užbaigti šį procesą, siekdamas užtikrinti, kad projektų rengimas būtų užbaigtas ir priėmimo procesai galėtų prasidėti kitų metų pradžioje¹². Dirbant Komisijos ryšių komitetuose bus parengtos tolesnės gairės ir atsakymai į atsirandančias užklausas ir klausimus.

Finansinė parama: nacionalinis programavimas

Po paskutinio atnaujinimo Komisija glaudžiai bendradarbiavo su visomis valstybėmis narėmis dėl Paktui skiriamos finansinės paramos programavimo. Šiam tikslui skirti 3 mlrd. EUR padės užtikrinti, kad pagrindiniams naujosios sistemos elementams būtų skiriama pakankamai išteklių – tiek iš Sąjungos, tiek iš nacionalinių fondų lėšų¹³. Visos valstybės narės, išskyrus vieną¹⁴, kartu su savo pasiūlymais pateikė formas, kuriomis grindžiamas dialogas su Komisijos tarnybomis dėl finansavimo. Šis darbo metodas leidžia Komisijai nagrinėti problemas, su kuriomis susiduria valstybės narės, ir padėti joms priimti sprendimus dėl tinkamiausio Sąjungos lėšų panaudojimo, kad būtų galima papildyti nacionalinį biudžetą laikantis nacionalinių įgyvendinimo planų.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Šiuo metu kelios valstybės narės jau yra užbaigusios dialogą dėl papildomų lėšų programavimo ir planuoja iki metų pabaigos užbaigti programos pakeitimo procesą. Dauguma valstybių narių įgyvendina paskutinius šio dialogo etapus. Šį procesą reikia užbaigti kuo greičiau, kad būtų galima pereiti prie pakeitimų etapo, kuris gali užtrukti kelis mėnesius.

Apskritai šis darbo metodas suteikė galimybę valstybėms narėms ir Komisijos tarnyboms labai konstruktyviai keistis informacija, susijusia su nacionaliniu rengimu, taip papildant nacionalinius įgyvendinimo planus ir nacionalines strategijas, ir nustatyti valstybių narių ir Komisijos tarnybų reguliaraus bendravimo operatyviniais klausimais gerosios praktikos pavyzdžius. Šios diskusijos taip pat taps tvirtu pagrindu bendradarbiavimui ir bendrai Pakto įgyvendinimo stebėsenai ateinančiais metais. Tolesnis reguliarus dialogas su valstybėmis narėmis, be kita ko, dėl biudžeto padengimo pažangos, padės stebėti problemas ir, kai tinkama, teikti papildomą specialiai pritaikytą paramą, kuri galės būti tiek operatyvinio, tiek finansinio

⁹ Tai pasakytina apie Čekiją ir Graikiją.

¹⁰ Danija, Estija, Ispanija, Kipras, Lietuva, Nyderlandai, Austrija ir Portugalija parengė arba baigia rengti projektus. Vokietija rugsėjo 12 d. pateikė pasiūlymą Parlamentui. Bulgarijoje, Airijoje, Prancūzijoje, Kroatijoje, Italijoje, Maltoje, Slovėnijoje, Slovakijoje, Suomijoje ir Švedijoje rengiami projektai. Valstybės narės, kurios dar turi užbaigti teisės aktų, susijusių su visomis sritimis, kurioms taikomas Paktas, arba jų dalimis, peržiūrą, yra Belgija, Graikija ir Rumunija.

¹¹ Pavyzdžiui, Bulgarijoje, Danijoje, Vokietijoje, Estijoje, Airijoje, Kroatijoje, Kipre, Lietuvoje, Nyderlanduose, Austrijoje, Portugalijoje, Slovėnijoje, Suomijoje ir Švedijoje.

¹² Belgijoje ir Rumunijoje vis dar atliekama teisės aktų peržiūra, projektas iš dalies nebaigtas rengti Graikijoje, o Latvijoje ir Lenkijoje galimi vėlavimai.

¹³ Pavyzdžiui, nustatyti pasienio procedūras ir tikrinimo metodus (įskaitant, kai tinkama, daugiafunkčius centrus); tinkamas investicijas į sistemą EURODAC ir kitus su IT susijusius patikslinimus; užtikrinti tinkamus priėmimo pajėgumus, be kita ko, laikantis teisinių įsipareigojimų, susijusių su kiekvienos valstybės narės tinkamais pajėgumais prie išorės sienų, ir sukurti nacionalinius nepriklausomus ir veiksmingus pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmus ir nemokamas teisinės konsultacijas.

¹⁴ Vengrija.

pobūdžio. Dalis PMIF teminės priemonės 2026–2027 m. biudžeto gali būti sutelkta siekiant toliau remti valstybes nares, atsižvelgiant į nuolat keičiantis informacija apie Pakto įgyvendinimą nustatomus poreikius.

1 sudedamoji dalis. Sistema EURODAC

Valstybės narės toliau glaudžiai bendradarbiauja su Komisija ir eu-LISA, kad 2026 m. birželio mėn. sistema EURODAC pradėtų veikti laiku. Paskutiniame EURODAC patariamiosios grupės posėdyje valstybės narės daugiausia pranešė apie didelę pažangą: Daugumoje valstybių narių šiam tikslui buvo nustatyti finansiniai asignavimai iš nacionalinių biudžetų, naudojant Sąjungos lėšas arba šių priemonių derinį. Keliose valstybėse narėse buvo atrinkti atitinkamų paslaugų teikėjai arba sudarius preliminarįsias sutartis buvo paspartintos viešųjų pirkimų procedūros, o kitose valstybėse narėse pradėti viešieji pirkimai¹⁵.

Rugsėjo mėn. duomenimis, aštuonios valstybės narės ir Europolas pranešė, kad jų veikla visiškai atitinka nustatytą grafiką¹⁶. 18 valstybių narių pranešė, kad vis dar esama įvairių problemų, tačiau tikimasi, kad jos galės laiku išspręsti likusius klausimus¹⁷. Yra rizika, kad viena valstybė narė nespės pasirengti laiku¹⁸. Per pastaruosius mėnesius eu-LISA suteikė valstybėms narėms galimybę išbandyti operacijas, o per ateinančius mėnesius valstybėms narėms bus suteikta daugiau tokių galimybių.

Sąjungos lygmeniu Komisija įsteigė EURODAC reguliavimo komitetą ir tęsė darbą, susijusį su ne teisėkūros procedūra priimamais aktais, susijusiais su sistema EURODAC, visų pirma su tarpsteminiais statistiniais duomenimis ir siekdama užtikrinti sąveikumą. Šie teisės aktai bus priimti dar šiais metais¹⁹.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Sistemos EURODAC diegimas valstybėse narėse vis dar skiriasi, pasiekti skirtingi pažangos etapai. Esamos problemas reikia spręsti skubiai, nes prasideda paskutinis etapas, po kurio bus pradėta taikyti Paktą. Kai kuriais atvejais, be kita ko, kyla sunkumų sprendžiant likusias junglumo problemas, nustatant aiškius tikslus testavimui užbaigti, pradedant likusias viešųjų pirkimų procedūras ir aiškinant su duomenų perdavimo įstaigos paskyrimu susijusias sąlygas²⁰.

Valstybės narės primygtinai raginamos kuo anksčiau pradėti testavimą, nes taip ir eu-LISA, ir valstybė narė galės anksti nustatyti bet kokias problemas ir turės pakankamai laiko joms išspręsti. Penkios valstybės narės ir Šveicarija jau pradėjo faktinės veiklos testavimą, o

¹⁵ Belgija, Vokietija (preliminariųjų sutarčių naudojimas), Bulgarija ir Kroatija (pradėti viešieji pirkimai).

¹⁶ Čekija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Nyderlandai, Rumunija, Švedija.

¹⁷ Belgija, Bulgarija, Danija, Vokietija, Airija, Prancūzija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Liuksemburgas, Malta, Austrija, Lenkija, Portugalija, Slovėnija, Slovakija ir Suomija.

¹⁸ Vengrija.

¹⁹ Liepos 24 d. buvo balsuojama dėl toliau nurodytų aktų pakeitimų ir jie netrukus bus priimti: Komisijos įgyvendinimo sprendimai C(2021) 6176 ir C(2021) 6174, kuriais pagal Reglamento (ES) 2019/817 28 straipsnio 7 dalį ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2019/818 28 straipsnio 7 dalį nustatomos skirtingų ES informacinių sistemų duomenų sąsajų kūrimo techninės taisyklės, ir Komisijos įgyvendinimo sprendimai C(2023) 645 ir C(2023) 649, kuriais pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/817 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2019/818 nustatomas ir sukuriamas universalios pranešimų formos (UPF) standartas. Vėluojama iš dalies pakeisti deleguotąjį sprendimą, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 767/2008 papildomas pagal 9h ir 22b straipsnius parengtu procedūrų vadovu ir taisyklėmis, kuriais turi būti vadovaujama gavus užklausas, vykdant patikrinimus ir vertinimus (dėl trumpalaikių vizų, ilgalaikių vizų ir leidimų gyventi).

²⁰ Valstybės narės, kuriose kyla tokių sunkumų, yra Graikija, Malta, Austrija ir Slovėnija.

artimiausiais mėnesiais prie jų prisijungs nemažai kitų valstybių narių²¹. Tačiau dauguma valstybių narių dar neprisijungė, o kai kuriais atvejais taip yra dėl to, kad jos dar nebaigė savo junglumo testavimo, o tai yra būtinas etapas, po kurio galima pradėti testuoti operacijas²². Komisija ir eu-LISA šiuo klausimu toliau palaiko glaudų techninį dialogą su valstybėmis narėmis, o prireikus eu-LISA taip pat toliau remis visas valstybes nares.

2 sudedamoji dalis. Nauja migracijos prie Sąjungos išorės sienų valdymo sistema

Toliau daroma pažanga įgyvendinant privalomas pasienio procedūras prieglobsčio ir grąžinimo srityje. Nuo birželio mėn., kai buvo paskelbtas Komunikatas dėl Pakto įgyvendinimo padėties, valstybių narių, kurios jau turi priėmimo infrastruktūrą ir žmogiškuosius išteklius tinkamiems pajėgumams pasiekti arba kurios tai padarys netrukus, skaičius dar labiau padidėjo²³. Kelios valstybės narės rengia ir organizuoja naują privalomą atrankinę patikrą, be kita ko, rengia mokymo tvarkaraščius²⁴.

Atitinkamuose komitetuose buvo tęsiamas darbas, *inter alia*, rengiant specialias Komisijos gaires dėl prieglobsčio ir grąžinimo pasienio procedūrų ir reguliariai atnaujinant tikrinimo gaires, jomis papildant praktinį sienos apsaugos pareigūnų vadovą. Naujausios komitetų posėdžiuose aptartos temos taip pat buvo susijusios su didelės apimties IT sistemų naudojimu atliekant saugumo ir tapatybės patikrinimus. Atsižvelgiant į tai, kad grąžinimo pasienio procedūra grindžiama gebėjimu užtikrinti prieglobsčio prašytojų, kurių prašymai atmesti, grąžinimą, 2025 m. Komisijos metiniame vertinime pagal Vizų kodekso 25a straipsnį pirmą kartą ypatingas dėmesys buvo skirtas kilmės šalims, kurių piliečiams turėtų būti taikoma pasienio procedūra.

Glaudžiai bendradarbiaudamos EUAA ir FRONTEX parengė suderintą mokymo apie tikrinimą pasiūlymą. Šis preliminarus modulis naudotojams buvo pateiktas rugsėjo mėn. pabaigoje. Nuo 2026 m. kovo mėn. bus parengtas išsamus tikrinimo srities mokymų modulis. Tikimasi, kad iki metų pabaigos bus parengtas tikrinimo priemonių rinkinys, kurį, padedant Europolui ir valstybių narių ekspertams, kartu parengs FRONTEX, EUAA ir Komisija. Šiuo priemonių rinkiniu papildomos Komisijos gairės ir jame pateikiami patogūs naudoti šablonai, rekomendacijos ir praktinės priemonės²⁵. Šio priemonių rinkinio veikimo bandymus planuojama pradėti 2025 m. spalio mėn.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Nepaisant padarytos pažangos, kai kurios ankstesnėje ataskaitoje nurodytos problemos dar neišspręstos. Neišspręsti organizaciniai klausimai, be kita ko, susiję su nacionalinės teisės aktu

²¹ Valstybės narės, kurios rugsėjo mėn. pranešė eu-LISA, kad jos jau pradėjo testavimą, yra Airija, Prancūzija, Liuksemburgas, Rumunija ir Švedija.

²² Belgija, Bulgarija, Danija, Ispanija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Nyderlandai, Portugalija, Slovėnija ir Suomija.

²³ Be Belgijos, Čekijos, Prancūzijos, Kipro, Liuksemburgo, Maltos, Nyderlandų ir Suomijos, kurios buvo paminėtos pirmojoje Pakto įgyvendinimo padėties apžvalgoje, Airija, Lietuva, Austrija, Portugalija ir Švedija pasiekė tinkamus pajėgumus arba padarė didelę pažangą.

²⁴ Šiuo metu laikoma, kad tikrinimą sėkmingai vykdo Belgija, Bulgarija, Čekija, Estija, Airija, Graikija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Kipras, Lietuva, Nyderlandai, Austrija ir Lenkija.

²⁵ Į tikrinimo priemonių rinkinį įtraukti patikros formų šablonai ir priedas, kuriame aprašomas informacijos ieškojimo atitinkamose duomenų bazėse procesas; informacijos teikimo šablonas, parengtas pagal Reglamento (ES) 2024/1356 11 straipsnį, priedas, kuriame pateikta praktinė informacija apie tai, kaip vykdyti preliminarius pažeidžiamumo patikrinimus. Jame taip pat pateikiamas išsamus, laipsniškas rekomendacinis dokumentas dėl tikrinimo atlikimo, praktiniai šablonų teikimo ir tikrinimo proceso eigos paaiškinimai, taip pat FRONTEX ir EUAA siūlomų su tikrinimu susijusių mokymų aprašymas.

pritaikymu, standartinių veiklos procedūrų ir gairių peržiūra arba rengimu, pakankamo darbuotojų skaičiaus užtikrinimu, įrenginių statybos ar atnaujinimo viešųjų pirkimų procedūrų vykdymu, veiksmingų pasislėpimo pavojaus mažinimo priemonių įgyvendinimu arba būtinybe toliau integruoti IT duomenų bazes²⁶. Prireikus reikėtų taikyti tam tikras laikinas pereinamojo laikotarpio priemones²⁷. Šiame etape kai kuriose valstybėse narėse vis dar yra rizika, kad nebus visiškai įgyvendinti tinkami pajėgumai arba kad tai nebus padaryta laiku²⁸. Nepaisant to, kad teisinis terminas, iki kurio valstybės narės turi pranešti apie vietas, kuriose bus vykdomos pasienio procedūros, yra 2026 m. balandžio 11 d., valstybės narės raginamos kuo greičiau nurodyti tas vietas, kad būtų galima lengviau planuoti jų paruošimą.

Kalbant apie tikrinimą, kai kurios valstybės narės vis dar turi aiškiau apibrėžti užduočių paskirstymą nacionalinėse struktūrose ir suderinti procedūras ir (arba) peržiūrėti sąveikumo reikalavimus. Kai kurios valstybės narės jau turi tikrinimo centrus, nes jos jau taiko atvykimo procesus²⁹. Kalbant apie kitas valstybes, planuose dėl centralizuotų vietų reikės atsižvelgti į aplinkybę, kad iki 2026 m. birželio mėn. jie gali būti nevisiškai parengti. Kitos valstybės narės pasirinko decentralizuotą metodą, visų pirma taikomą tuomet, kai tikrinimas atliekamas jų teritorijoje. Kai kuriais atvejais dar reikia nustatyti sveikatos patikrinimų tvarką, be kita ko, remiantis bendradarbiavimu su medicinos tarnybomis.

3 sudedamoji dalis. Priėmimo persvarstymas

Daug valstybių narių gerina priėmimo pajėgumus tiek kiekybiniu, tiek kokybiniu požiūriu. Jos ėmėsi tolesnių veiksmų, kad pašalintų pajėgumų spragas arba užtikrintų, kad būtų galima įgyvendinti naujas nuostatas. Tai, be kita ko, naujų įrenginių statyba ir esamų įrenginių rekonstrukcija ir (arba) modernizavimas. Daug valstybių narių savo planus sukongretino, o kai kurios iš jų daugiausia dėmesio skyrė naujiems daugiafunkciams centrums steigti³⁰. Šiuo atžvilgiu naudingi EUAA ir Komisijos parengti modeliai ir planai, nes centrai kuriami taip, kad juose būtų teikiamos įvairios paslaugos – nuo tapatybės nustatymo ir registracijos iki įvairioms asmenų kategorijoms pritaikytos priėmimo infrastruktūros, taip pat galimybių naudotis socialinių darbuotojų paslaugomis ir gauti teisinės konsultacijas.

Kai kurios valstybės narės vykdo imitavimo pratybas, siekdamos įvertinti savo priėmimo sistemos pasirengimą Pakto nustatytoms naujoms procedūroms ir (arba) veiklai, pavyzdžiui, pasienio procedūrai ir tikrinimui³¹.

Taip pat pasinaudota Direktyvoje (ES) 2024/1346 išdėstyta galimybe taikyti skirtingą priėmimo tvarką atsižvelgiant į skirtingus prašytojų tipus ir grupes. Valstybės narės ne tik nustato arba konsoliduoja konkrečią atsakomybės perdavimo atvejų tvarką³², bet ir stengiasi geriau tenkinti priėmimo centruose esančių pažeidžiamų asmenų ar šeimų poreikius³³. Kelios valstybės narės taip pat patobulino bylų valdymo sistemas ir procesų skaitmenizaciją, taip

²⁶ Tai pasakytina apie Daniją, Vokietiją, Italiją, Lietuvą, Portugaliją, Slovėniją ir Suomiją, ir kiekviena iš šių šalių susiduria su viena ar keliomis iš išvardytų problemų.

²⁷ Tai gali būti taikoma Estijai, Airijai, Kroatijai, Italijai, Latvijai ir Rumunijai ir šios priemonės gali būti susijusios su laikinomis patalpomis arba susitarimais dėl personalo. Bulgarija ir Graikija pasiekė tinkamus pajėgumus, tačiau reikės užtikrinti infrastruktūros kokybę.

²⁸ Kadangi dar neatlikta objektų atranka arba dar nepradėtos viešųjų pirkimų procedūros, esama pavojaus, kad Vokietija, Latvija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija gali vėluoti.

²⁹ Pavyzdžiui: Graikija, Ispanija, Italija ir Kipras.

³⁰ Tai pasakytina apie Kroatiją, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją ir Slovakiją.

³¹ Pavyzdžiui: Airija, Rumunija ir Švedija.

³² Apie tai svarsto Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Portugalija, Slovėnija, Slovakija ir Švedija.

³³ Tai pasakytina apie Čekiją, Italiją, Kiprą, Lietuvą, Austriją, Portugaliją ir Slovėniją.

siekdamos pagerinti prieigą prie duomenų ir keitimąsi jais arba kitaip prisitaikyti prie Pakto reikalavimų³⁴.

Apskritai nuo paskutinio atnaujinimo birželio mėn. valstybės narės ir EUAA dėjo daug pastangų, siekdamos panaikinti duomenų apie priėmimą rinkimo spragas³⁵. Tačiau nacionalinės priėmimo sistemos yra labai sudėtingos ir nevienalytės. Reikia išsamesnių visų valstybių narių duomenų, kad Komisija galėtų susidaryti išsamesnį ir labiau palyginamą vaizdą apie priėmimo pajėgumus Sąjungoje ir valstybėse narėse ir taip galėtų nustatyti metinį migracijos valdymo ciklą. Per pirmuosius du metinius ciklus (2025 ir 2026 m.) Komisija ir EUAA nustatė laipsnišką metodą, pagal kurį valstybės narės turi teikti pagrindinių rodiklių priėmimo duomenis³⁶. Nuo 2027 m. valstybės narės teiks EUAA informaciją apie visus priėmimo rodiklius.

Valstybės narės ir Komisijos tarnybos toliau posėdžiauja priėmimo ryšių komitete, siekdamos pasirengti Direktyvos (ES) 2024/1346 perkėlimui į nacionalinę teisę ir galutinai išspręsti likusius klausimus. Neseniai vykusiose diskusijose aptarti tokie klausimai kaip ankstyvos integracijos priemonės, judėjimo laisvės apribojimas, sulaikymas ir sulaikymo alternatyvos, taip pat apskritai sąveika su kitais Pakto elementais. EUAA priėmimo tinklas toliau dirba siekdamas nustatyti veiklos uždavinius ir dalytis gerosios praktikos pavyzdžiais. Į visas šias diskusijas taip pat atsižvelgiama rengiant būsimas peržiūretas EUAA gaires dėl standartų ir rodiklių. Netrukus bus užbaigtas ir šios agentūros praktinis atvykimo ir priėmimo centro steigimo ir valdymo vadovas.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Kai kurios pagrindinės nacionalinių priėmimo sistemų problemos dar neišspręstos. Bet kokia nauja statyba turėtų būti vykdoma laiku ir prireikus turi būti įdiegtos tarpinės priemonės, kad iki Pakto įsigaliojimo būtų galima užtikrinti atitiktį Direktyvai (ES) 2024/1346 ir pakankamus tinkamus pajėgumus³⁷. Vis dar kyla sunkumų, susijusių su priėmimo sistemose esančiomis pažeidžiamomis grupėmis, pavyzdžiui, nelydimais nepilnamečiais ir smurto dėl lyties aukomis (3.10 skirsnis).

Valstybės narės, kurios dar tik pradeda planuoti daugiafunkčius centrus arba to dar nepadare, turėtų bendradarbiauti su EUAA, kad apsvarstytų planą ir modelius, specialiai parengtus siekiant užtikrinti suderinamumą su Pakto nuostatomis ir principais.

Apskritai problemos, susijusios su valdymo sistemų pajėgumais ir integracija, rodo nuolatinį poreikį strategiškai paskirstyti išteklius. Šis procesas vis dar vyksta keliose valstybėse narėse. Komisija ir toliau atidžiai stebi atvejus, kai valstybės narės planuoja arba jau pradeda mažinti savo priėmimo pajėgumus, siekdama užtikrinti, kad visos tokios priemonės atitiktų bendrą poreikį turėti gerai parengtas sistemas. Valstybėms narėms taip pat rekomenduojama numatyti

³⁴ Pavyzdžiui, Bulgarija, Čekija, Estija, Ispanija, Prancūzija, Kroatija, Italija ir Portugalija.

³⁵ Remiantis turimais duomenimis, dabar galima apžvelgti į valstybių narių oficialias nacionalines priėmimo sistemas, kurios suprantamos kaip prieglobsčio prašytojų apgyvendinimo priemonių rinkinys, įtrauktų asmenų skaičių, kaip nustatyta Direktyvoje (ES) 2024/1346. Tačiau dabartiniai duomenys neapima apgyvendinimo paramos, teikiamos asmenims, kuriems laikinoji apsauga suteikta ne pagal Direktyvą (ES) 2024/1346, ir jie taip pat nėra pakankamai išsamūs, kad būtų galima palyginti priėmimo padėtį skirtingose valstybėse narėse.

³⁶ Į priėmimo sistemas įtraukti asmenys (bendras į priėmimo sistemą įtrauktų asmenų skaičius, įskaitant suskirstymą pagal priimamų asmenų teisinį statusą ir nelydimų nepilnamečių skaičių) ir priėmimo sistemos pajėgumai (bendras lovų skaičius ataskaitinio laikotarpio pabaigoje).

³⁷ Esama susirūpinimo dėl, pavyzdžiui, Belgijos, kurioje teismai ir toliau nustato, kad šioje šalyje nėra tinkamų priėmimo sąlygų. Kiti susirūpinimą keliantys klausimai taip pat susiję su Bulgarija, Graikija, Kroatija, Kipru, Latvija ir Nyderlandais.

sulaikymo priemonės, kurios būtų visiškai suderintos su Pakto teisės aktais, pagal kuriuos sulaikymas turi būti tik kraštutinė priemonė.

Reikia toliau gerinti duomenų apie nacionalinę priėmimo sistemą teikimą ir detalumą, kad jais būtų galima remtis vertinant priėmimo padėtį, kurios aprašymas įtraukiamas į Europos metinę prieglobsčio ir migracijos ataskaitą³⁸. Atsižvelgiant į tai, koks svarbus yra priėmimas, reikės toliau dirbti siekiant užtikrinti, kad priėmimo statistiniai duomenys būtų pakankamai palyginami ir išsamūs, kad jais remiantis būtų galima vykdyti išsamesnį vertinimą.

4 sudedamoji dalis. Sąžiningos, veiksmingos ir suderintos prieglobsčio procedūros

Reformos, susijusios su Pakto teisės aktais, toliau aptariamose atitinkamuose forumuose. EUAA atnaujino atitinkamas gaires ir veiklos standartus bei rodiklius, susijusius su prieglobsčio procedūromis, kurie turėtų būti užbaigti iki metų pabaigos, kartu su praktiniu tarptautinės apsaugos prašymų registravimo ir pateikimo vadovu.

Įvairios valstybės narės imasi priemonių, siekdamos spręsti susikaupusių neišnagrinėtų prieglobsčio bylų problemą ir pagerinti šių bylų valdymą. Tai gali būti ir papildomų darbuotojų samdymas bei procesų reformavimas pasitelkiant skaitmenizaciją ir integruotas bylų valdymo sistemas, taip pat įvairių suinteresuotųjų subjektų darbo srautų ir procedūrų suderinimas³⁹. Įvairios valstybės narės naudoja EUAA paramą, pvz., bendrai kurdamos procedūras, prašydamos dislokuoti pajėgumus ar organizuoti mokymus arba teikdamos tiesioginę operatyvinę pagalbą⁴⁰. Šiuo metu Sąjungoje mažėja prieglobsčio prašymų skaičius, o tai dar labiau padės valstybėms narėms sumažinti neišnagrinėtų prieglobsčio bylų skaičių.

Dauguma valstybių narių vykdydamos įgyvendinimo darbą užtikrina bendradarbiavimą su teisminėmis institucijomis⁴¹. Tai labai svarbu siekiant užtikrinti nacionalinės teismų praktikos ir Pakto nuostatų suderinimą, kad būtų sudarytos sąlygos efektyviai veikiančioms teismų sistemoms sutrumpinti prašymų nagrinėjimo laiką ir išplėsti apeliacinių skundų nagrinėjimo pajėgumus.

Kaip minėta pirmiau, šiuo metu vykdoma teisėkūros procedūra dėl Komisijos pasiūlymų, susijusių su saugios trečiosios šalies koncepcija ir saugių kilmės šalių sąrašo sudarymu, o tai palengvins procedūras⁴².

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

³⁸ Apskritai priėmimo sistemų organizavimas Sąjungoje skiriasi. Asmenys, kuriems suteikta laikinoji apsauga ir kuriems apgyvendinimo parama teikiama ne pagal šią sistemą, į valstybių narių teikiamus duomenis neįtraukiami.

³⁹ Valstybės narės, šiuo metu vykdančios šias įvairias reformas, yra Belgija, Vokietija, Airija, Italija, Kipras, Malta ir Suomija.

⁴⁰ Pavyzdžiui, Austrija, Belgija, Vokietija, Estija, Graikija, Italija, Kipras ir Lietuva.

⁴¹ Įvairios valstybės narės, tokios kaip Čekija, Estija, Lietuva, Liuksemburgas, Austrija ir Suomija, daug dėmesio skiria teisminių institucijų stiprinimui. Pavyzdžiui, Austrijoje Federalinis administracinis teismas pradėjo teismo vidaus projektą „Ready 4 GEAS“.

⁴² Pirmuoju klausimu Europos Parlamentas paskyrė pranešėją, o pirmasis techninis susitikimas įvyko rugsėjo 25 d. Taryba pradėjo rengti savo poziciją, o Prieglobsčio darbo grupėje vyko diskusijos. Taryboje vyksta diskusijos dėl pasiūlymo dėl Sąjungos saugių kilmės šalių sąrašo, o pirmininkaujanti Danija daro pažangą dėl kompromisinio pasiūlymo. Europos Parlamentas paskyrė pranešėją, o rugsėjo mėn. įvyko du techniniai susitikimai.

Nepaisant priemonių, kurių imtasi, reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų sumažintas neišnagrinėtų bylų skaičius ir išvengta naujų bylų⁴³. Šiuo tikslu gali būti laiku taikomos įdarbinimo procedūros (sudarant laikinuosius ar ilgalaikius susitarimus) ir mokymai, reikalingi siekiant supažindinti darbuotojus su naująja sistema, galbūt bendradarbiaujant su EUAA. Tik mažindamos neišnagrinėtų bylų skaičių valstybės narės galės kuo labiau apriboti galimybę, kad po 2026 m. birželio mėn. vienu metu būtų taikomos dvi sistemos (viena, grindžiama anksčiau galiojusiu Direktyvos 2013/32/ES *acquis*, o kita – taikytina pagal Reglamentą (ES) 2024/1348 dėl bylų, gautų po 2026 m. birželio 12 d.).

Visos valstybės narės raginamos toliau akcentuoti bendradarbiavimą su teisminėmis institucijomis ir šalinti galimą pernelyg didelės naštos teismų sistemoms ir darbuotojų trūkumo riziką, be kita ko, atsižvelgiant į pagal naujasias procedūras nustatytus trumpesnius terminus.

Koreguodamos savo sistemas, valstybės narės taip pat turi toliau užtikrinti veiksmingą galimybę naudotis prieglobsčio procedūromis ir negražinimo principo taikymą.

Pagal Komunikatą 2024/570 dėl kovos su hibridinėmis grėsmėmis, kylančiomis naudojant migraciją kaip ginklą, ir saugumo prie ES išorės sienų stiprinimo, priemonės, kurių imamasi siekiant kovoti su tokiu migracijos naudojimu kaip ginklu prie sienų su Baltarusija ir Rusija, dėl kurių labai apribojamos pagrindinės teisės, pavyzdžiui, teisė į prieglobstį ir susijusios garantijos, turi būti laikinos, proporcingos ir neviršyti to, kas tikrai būtina, ir jomis turi būti užtikrinama, kad būtų paisoma tų teisių esmės, kartu siekiant Sąjungos pripažintų bendrojo intereso tikslų.

5 sudedamoji dalis. Veiksmingesnės ir sąžiningesnės gražinimo procedūros

Bendrai siekdamas supaprastinti ir racionalizuoti administracines procedūras bei kartu priimdamos neigiamus sprendimus dėl prieglobsčio ir sprendimus gražinti⁴⁴, valstybės narės tobulina savo nacionalines gražinimo bylų valdymo sistemas ir imasi veiksmų, kad gražinimo procesas būtų veiksmingesnis.

Kelios valstybės narės planuoja didinti savo konsultavimo gražinimo klausimais pajėgumus. Kitos priemonės, be kita ko, yra remiamo savanoriško grįžimo programų stiprinimas, planai didinti gražinimo procedūras valdančių institucijų žmogiškuosius pajėgumus arba įsteigti gražinimo biurus, kad būtų sudaromos palankesnės sąlygos tarpinstituciniams santykiams ir didinamas gražinimo procedūrų veiksmingumas⁴⁵.

Valstybių narių prašymu FRONTEX toliau stiprins savo konsultavimo paramą, konkrečiai skirtą trečiųjų šalių piliečiams, kurių skundai dėl neigiamų sprendimų dėl prieglobsčio suteikė jiems teisę likti teritorijoje, kol bus atlikta pirmosios instancijos peržiūra⁴⁶. Be to, FRONTEX rengia gražinimo specialistams skirtus mokymus bendradarbiavimo su trečiosiomis šalimis, gražinimo IT sistemų ir konsultacijų gražinimo ir reintegracijos klausimais. Visos valstybės narės toliau aktyviai naudojasi FRONTEX ES reintegracijos programa.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

⁴³ Su atitinkamomis problemomis susiduria Belgija, Vokietija, Estija, Graikija, Ispanija, Kroatija, Italija, Liuksemburgas, Nyderlandai, Lenkija ir Portugalija. Be to, keliose valstybėse narėse, tokiose kaip Bulgarija, Vokietija, Kroatija, Kipras, Lietuva, Malta, Austrija, Slovakija, Suomija ir Švedija, nuo 2024 m. birželio mėn. iki 2025 m. birželio mėn. neišnagrinėtų bylų skaičius sumažėjo 24–50 proc.

⁴⁴ Pagal Reglamento (ES) 2024/1348 37 straipsnį.

⁴⁵ Italija, Austrija, Rumunija, Slovėnija (konsultavimas); Bulgarija, Čekija ir Kipras (remiamo savanoriško grįžimo programos), gražinimo biurai: Bulgarija ir Švedija.

⁴⁶ Žr. Reglamento (ES) 2024/1348 38 ir 68 straipsnius.

Komisija ir toliau teikia pirmenybę pažangai derybų dėl siūlomo Gražinimo reglamento⁴⁷ srityje, kad Europos Parlamentas ir Taryba galėtų greitai susitarti, bet kuriuo atveju iki Pakto taikymo pradžios 2026 m. birželio mėn. Gražinimo koordinatorius šiais metais rengia veiksmingų darbo srautų vykdant gražinimo pasienio procedūrą organizavimo vadovą. Be to, Komisijos tarnybos, glaudžiai bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis, nagrinėja galimybę sukurti mechanizmus, kuriais būtų remiamos tos valstybės narės, kurios dar nepriima sprendimų gražinti tuo pat metu, kai priimami neigiami sprendimai dėl prieglobsčio, kad būtų galima plėtoti tam reikalingus pajėgumus ir procedūras.

FRONTEX toliau planuos valstybių narių IT gražinimo bylų valdymo sistemas atlikdama trūkumų analizę ir teikdama konsultacijas dėl tolesnio tobulinimo, taip pat siekdama sukurti sąsajas tarp FRONTEX ir valstybių narių nacionalinių IT gražinimo bylų valdymo sistemų. Apskritai FRONTEX šiuo metu vertina, kaip geriausiai pritaikyti savo paramą valstybėms narėms, kad jos galėtų vykdyti priverstinio gražinimo ir savanoriško grįžimo procedūras pagal Paktą. Tai gali būti papildomų grįžimo maršrutų nustatymas, palankesnių sąlygų išvykimui iš periferinių oro uostų sudarymas ir gebėjimo lankščiai reaguoti į reikalavimus dėl užsakomųjų skrydžių, apie kuriuos pranešama likus nedaug laiko, užtikrinimas. Valstybių narių prašymu FRONTEX taip pat gali siūsti gražinimo lydinčiuosius asmenis ir paramos pareigūnus bei gražinimo specialistų jungtines mobiliąsias grupes. Agentūra taip pat išplės geografinę ES reintegracijos programos aprėptį.

6 sudedamoji dalis. Atsakomybės užtikrinimas

Horizontaliuoju lygmeniu naujos Reglamento (ES) 2024/1351 įgyvendinimo taisyklės buvo baigtos rengti liepos mėn., o galutinai jas priimti planuojama spalio mėn. Šios taisyklės apima tiek atsakomybės taisykles, tiek solidarumo mechanizmo elementus. Jose nustatomos valstybių narių keitimosi informacija sąlygos, taip pat pateikiama praktinė informacija, kaip veiksmingai įgyvendinti tame reglamente nustatytas atsakomybės taisykles (toliau – Dublino taisyklės) ir solidarumo mechanizmą, veiksmingai įgyvendinant kelis pagrindinius bendro įgyvendinimo plano šeštosios ir septintosios sudedamųjų dalių etapus.

Remdama atsakomybės taisyklių reformas pagal Reglamentą (ES) 2024/1351, EUAA 2025 m. balandžio mėn. paskelbė du šeimos narių paieškos formų šablonus⁴⁸: praktinį šeimos narių paieškos vadovą⁴⁹ ir nuotolinių pokalbių gaires⁵⁰. Agentūra taip pat rengia EUAA Dublino procedūros gairių veiklos standartų ir rodiklių peržiūrėtą redakciją, kurią planuojama paskelbti 2026 m.

Valstybės narės toliau spartina reformas, didina savo darbuotojų skaičių, rengia mokymus naujų atsakomybės taisyklių tema, kuria specialias priemones, tobulina pažeidžiamoms grupėms ar šeimoms skirtas procedūras ir atnaujina savo IT infrastruktūrą⁵¹. Valstybės narės taip pat imasi veiksmų, siekdamos sumažinti neteisėto judėjimo galimybes ir paskatas,

⁴⁷ Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo nustatoma bendra Sąjungoje neteisėtai esančių trečiųjų valstybių piliečių gražinimo sistema ir panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/115/EB, Tarybos direktyva 2001/40/EB ir Tarybos sprendimas 2004/191/EB, [EUR-Lex - 52025PC0101 - LT - EUR-Lex](#).

⁴⁸ [Šeimos narių paieškos forma – vaikas | Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra](#) ir [Šeimos narių paieškos forma – suaugęs asmuo | Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra](#).

⁴⁹ Praktinis šeimos narių paieškos vadovas, I dalis: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guide-family-tracing-part-i-principles-practices>; Praktinis šeimos narių paieškos vadovas, II dalis: <https://euaa.europa.eu/publications/practical-guidefamily-tracing-part-ii-tracing-AMMR>.

⁵⁰ EUAA nuotolinių pokalbių gairės: <https://euaa.europa.eu/publications/guidance-remote-interviews>.

⁵¹ Belgija, Bulgarija, Čekija, Vokietija, Estija, Airija, Kroatija, Italija, Kipras, Lietuva, Malta, Austrija, Portugalija.

vykdydamos savo priėmimo sistemos reformas (žr. 3.4 skirsnį), pavyzdžiui, kurdamos Dublino centrus, taip pat keisdamos teisės aktus, kuriuose naudojamos naujos nuostatos dėl judėjimo laisvės apribojimo, taip pat vykdydamos glaudesnę dvišalį bendradarbiavimą.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Valstybių narių lygmeniu dar esama sisteminių problemų, visų pirma susijusių su darbuotojų trūkumu, neišnagrinėtų bylų skaičiumi, nepakankamais atvykstančių asmenų priėmimo pajėgumais ir prašytojų pasislėpimu. Siekiant užtikrinti visišką naujosios sistemos įgyvendinimą, būtina aiškiai parodyti, kad negalima apeiti atsakomybės taisyklių.

Kadangi yra nustatytos perdavimo į visas valstybes nares ir iš jų sąlygos ir atsižvelgiant į galiojančias taisykles, perdavimas turėtų būti vykdomas į visas valstybes nares. Tai svarbu siekiant veiksmingai pereiti prie naujų taisyklių ir užtikrinti veiksmingą metinio solidarumo ciklo veikimą.

Kaip pabrėžta tiek Europos metinėje prieglobsčio ir migracijos ataskaitoje, tiek ankstesniame komunikate dėl Pakto įgyvendinimo padėties, valstybės narės turi pašalinti visus likusius veiklos ar pajėgumų apribojimus. Tai pasakytina ir apie priemones, susijusias su kitomis sudedamosiomis dalimis, visų pirma priėmimo sąlygomis ir ankstyvos integracijos galimybėmis. Ši nuostata taip pat glaudžiai susijusi su veiksmingu Reglamento (ES) 2024/1358 įgyvendinimu.

Remdamasi naujomis taisyklėmis, eu-LISA šiuo metu rengia technines ir operatyvines valstybių narių ryšių palaikymo naudojant sistemą „DubliNet“ priemones. Be to, EUAA paskelbs peržiūrėtas *EUAA Dublino procedūros gaires dėl veiklos standartų ir rodiklių*.

7 sudedamoji dalis. Solidarumo užtikrinimas

Pirmojo metinio migracijos valdymo ciklo pradžia ir pirmojo solidarumo rezervo sukūrimas yra vienas iš pagrindinių Pakto rezultatų, susijusių su reformų atsakomybės kryptimi. Europos metinė prieglobsčio ir migracijos ataskaita, į kurią taip pat įtrauktos atvykstančių asmenų skaičiaus prognozės, naudojama kaip Komisijos įgyvendinimo sprendimo ir Komisijos pasiūlymo dėl Tarybos įgyvendinimo akto įrodymų bazė⁵².

Solidarumo mechanizmo įgyvendinimo parengiamasis darbas buvo tęsiamas pagal Solidarumo platformą, taip pat rengiamas EUAA praktinis vadovas dėl perkėlimo Europos Sąjungoje operatyvinio įgyvendinimo ir atsakomybės kompensacijų, kurį numatyta parengti 2026 m. kovo mėn. Vykdamas bendrą Komisijos, Sąjungos agentūrų ir valstybių narių darbą valdymo mechanizmo tinkle⁵³ pasiekta patenkinamų rezultatų, susijusių su duomenų perdavimu ir rinkimu metinio migracijos valdymo ciklo tikslais, taip suteikiant tvirtą ir objektyvų duomenų pagrindą migracijos padėčiai Sąjungoje įvertinti.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Tolesni veiksmai apibrėžti Europos metinėje prieglobsčio ir migracijos ataskaitoje. Svarbiausia, kad valstybės narės turės susitarti dėl bendro solidarumo lygio ir apibrėžti savo įsipareigojimus Aukšto lygio Sąjungos solidarumo forume, kad būtų pasiektas susitarimas dėl

⁵² Žr. Reglamento (ES) 2024/1351 9, 11 ir 12 straipsnius.

⁵³ ES migracinės parengties ir migracijos krizių valdymo mechanizmo tinklas, kuris yra ankstyvas Pakto įgyvendinimo rezultatas, yra operatyvinė sistema, suburianti atitinkamus Sąjungos suinteresuotuosius subjektus, kad jie galėtų stebėti ir numatyti migracijos srautus ir situacijas. Jis buvo įsteigtas 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos rekomendacija (ES) 2020/1366 dėl ES pasirengimo su migracija susijusioms krizėms ir jų valdymo mechanizmo, [EUR-Lex - 32020H1366 - EN - EUR-Lex](#).

solidarumo rezervo. Tuo pat metu Komisija rengiasi įgyvendinti solidarumo mechanizmą, visų pirma siekdama įsteigti Techninio lygmens solidarumo forumą, taip pat valstybėse narėse.

Siekiant sėkmingai įgyvendinti Paktą, vis dar yra labai svarbu sukurti bendrą įrodymų bazę ir dalytis duomenimis. Valstybės narės raginamos toliau bendradarbiauti su Sąjungos agentūromis ir Eurostatu, kad, laikantis nustatytų terminų ir bendrai sutartos rodiklių apibrėžties, būtų renkami ir laiku perduodami tikslūs duomenys. Siekiant užtikrinti bendrą oficialios Europos tarptautinės apsaugos statistinių duomenų rinkinį, toliau racionalizuojami tarptautinės apsaugos duomenys⁵⁴. Toliau bus gerinamas duomenų rinkimas ir duomenų kokybė, be kita ko, priėmus Reglamentą (ES) 2024/1358.

8 sudedamoji dalis. Pasirengimas ir nenumatytų atvejų planavimas

Dauguma valstybių narių priėmė ir EUAA pateikė nacionalinius nenumatytų atvejų planus dėl priėmimo ir prieglobsčio⁵⁵ po to, kai EUAA pateiktame šablone buvo nustatyti bendri ir palyginami standartai. Tai padariusios jos įgyvendino dar vieną svarbų teisės aktuose nustatytą etapą.

Dauguma nacionalinių nenumatytų atvejų planų, apie kuriuos pranešta EUAA, atspindi pagrindinius šablono elementus (prieglobstis, priėmimas ir nelydimi nepilnamečiai), nors jų išsamumo ir aiškumo lygis skiriasi⁵⁶. Daugumoje planų taip pat buvo pateikti išsamūs scenarijai su aiškiais rodikliais ir ribinėmis vertėmis bei nurodytos sąsajos tarp scenarijų ir reagavimo priemonių. Daugumoje planų paaiškinta aktyvavimo ir (arba) deaktyvavimo procedūra esant atitinkamiems scenarijams⁵⁷. Valdymo tvarkos apžvalgos rezultatai taip pat skyrėsi: kai kurios valstybės narės išsamiau aptarė, kaip įvairios institucijos dalyvavo rengiant planą ir kaip jos dalyvaus jį įgyvendinant pagal įvairius scenarijus ir skirtingose srityse.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Komisija ir EUAA palaiko ryšius su valstybėmis narėmis planų išsamumo ir aiškumo didinimo klausimais. Kai kurios bendros tobulintinos sritys yra susijusios su geresniu tinkamai suformuluotų ir išmatuojamų kiekvieno scenarijaus rodiklių nustatymu. Be to, planuose turėtų būti numatytos aiškios atsakomosios priemonės, pritaikytos kiekvienai sričiai ir scenarijui. Tai pasakytina ir apie galimą EUAA paramos panaudojimą. Siekiant užtikrinti, kad pajėgumus būtų galima sutelkti lanksčiai ir veiksmingai, reikėtų imtis pasirengimo priemonių (pvz., logistikos ir pasirengimo viešiesiems pirkimams, atsargų kaupimo, mokymo ar rezervinių priėmimo pajėgumų), kurios turėtų būti išdėstytos nenumatytų atvejų plane. Nors beveik visos valstybės narės nurodė sąsajas su kitais atitinkamais nenumatytų atvejų planais (pvz., sienų, grąžinimo), ne visos įtraukė šias nuorodas. Daugumoje planų nepaaiškinamas procesas ir subjektai, kurie būtų įtraukiami siekiant užtikrinti Direktyvoje (ES) 2024/1346 numatytas privalomas peržiūras.

⁵⁴ Siekiant racionalizuoti tarptautinės apsaugos statistinius duomenis, įgyvendinamas bendras EUAA ir Eurostato projektas.

⁵⁵ Lenkija ir Vengrija dar turi pranešti EUAA apie savo nenumatytų atvejų planus.

⁵⁶ Pavyzdžiui, problemos susijusios su aplinkybe, kad plane neminimas prieglobstis (Prancūzija); netaikomos arba taikomos nepakankamai aiškios reagavimo priemonės, susijusios su nelydimais nepilnamečiais (Estija, Ispanija, Kipras, Nyderlandai ir Portugalija), pasirengimo ir reagavimo priemonės (Kipras), nepakankamai aiškios pagal kiekvieną scenarijų nustatytos priemonės (Estija, Nyderlandai). Didžioji dalis šių valstybių narių patvirtino ketinančios peržiūrėti ir papildyti savo planus, kad jie būtų geriau suderinti su EUAA šablonu. Estija, Kipras ir Nyderlandai, padedami EUAA, jau peržiūri savo planus.

⁵⁷ 2025 m. liepos 30 d. valstybėms narėms buvo išplatinti bendri nurodymai pranešti Komisijai ir EUAA apie plano aktyvavimą ir deaktyvavimą Direktyvoje (ES) 2024/1346 numatytais atvejais.

Kaip nurodė kai kurios valstybės narės, tebevykstantis teisėkūros ir administracinis pasirengimas pradėti taikyti Paktą vis dar gali turėti įtakos jų nenumatytų atvejų planų turiniui. Todėl Komisija ragina valstybes nares užtikrinti, kad jų planai prireikus būtų atnaujinti ir kad apie juos būtų pranešta EUAA iki Pakto taikymo pradžios. Taip pat patartina užtikrinti gebėjimų stiprinimą ir planų išbandymą.

9 sudedamoji dalis. Naujos tarptautinės apsaugos prašytojų ir pažeidžiamų asmenų apsaugos priemonės ir sustiprinta pagrindinių teisių stebėseną

Per pastaruosius kelis mėnesius dauguma valstybių narių pateikė paaiškinimus dėl savo teisinių konsultacijų tvarkos. Kai kuriais atvejais valstybės narės turi atlikti teisės aktų pakeitimus, kurie šiuo metu rengiami⁵⁸. Operatyviniu lygmeniu kelios šalys toliau taiko galiojančius susitarimus, bet dauguma jų daro pakeitimus, išplėsdamos esamas priemones arba kurdamos naujas. Didžioji dauguma valstybių narių planuoja bendradarbiauti su partneriais, nepriklausomomis agentūromis ir (arba) teisininkais / teisinės pagalbos asociacija⁵⁹. Be to, dauguma valstybių narių jau yra nustačiusios partnerius arba institucinę sąrangą pagrindinių teisių stebėsenos mechanizmui įdiegti. Daugeliu atvejų ši užduotis bus pavesta jau dirbantiems ombudsmenams⁶⁰.

Kalbant apie apsaugos priemones, 2025 m. rugsėjo mėn. EUAA baigė rengti informacijos teikimo medžiagą, susijusią su naujomis procedūromis, ir paskelbė praktinį nemokamų teisinių konsultacijų administraciniu procedūros etapu vadovą⁶¹. Valstybės narės, visų pirma diegdamos tikrinimo funkcijas, turėjo iš naujo skirti dėmesio pažeidžiamumo nustatymui ir reagavimui ir atnaujinti konkrečiai su šia sritimi susijusius mokymus⁶². Atitinkami mokymai šiuo metu rengiami. Siekiant remti ankstyvą nustatymą ir tinkamus bei suderintus atsakomuosius veiksmus, į pirmiau minėtą naują tikrinimo priemonių rinkinį (3.3 skirsnis) taip pat įtrauktas praktinis priedas dėl preliminarinių pažeidžiamumo patikrinimų atlikimo. Be to, buvo parengti specialiai pritaikyti mokymai⁶³. EUAA taip pat baigia rengti platesnio mokymo modulio „Pažeidžiamumo klausimų įvadas“ peržiūrą, kad būtų atsižvelgta į Pakto teisės aktus. Kalbant apie grąžinimą, FRONTX, bendradarbiaudama su kitais suinteresuotaisiais subjektais, kuria mobiliąją programėlę, skirtą darbui su pažeidžiamomis grupėmis, kurioje taip pat numatytas pažeidžiamumo patikrinimas. Pagrindinių teisių agentūra (toliau – FRA) toliau konsultuoja Sąjungos institucijas ir nacionalines vyriausybes pagrindinių teisių klausimais.

Valstybės narės taip pat daugiausia dėmesio skyrė veiksams, susijusiems su vaikais, be kita ko, veiksams, kuriais siekiama užtikrinti tinkamą priėmimą, kai kuriais atvejais – amžiaus

⁵⁸ Bulgarija, Ispanija, Kipras, Nyderlandai, Austrija, Slovėnija, Suomija ir Švedija.

⁵⁹ Pavyzdžiui, Bulgarija, Estija, Kroatija, Austrija (bendradarbiavimas bus grindžiamas dabartine sistema), Čekija, Airija, (teisinės pagalbos valdyba), Italija, Latvija, Lietuva, Portugalija, Rumunija, Slovakija (išplečiant dabartinę tvarką), Vokietija, Ispanija, Nyderlandai, Slovėnija ir Suomija remiasi vidaus susitarimais.

⁶⁰ Daugeliu atvejų ši užduotis yra arba bus pavesta jau dirbančiam ombudsmeniui (Austrija, Bulgarija, Čekija, Estija, Kipras, Latvija, Lietuva, Lenkija, Portugalija, Rumunija, Slovakija, nors esama ir išimčių, pvz., Kroatija, Nyderlandai). Rumunijoje ombudsmenas jau oficialiai vykdo šią užduotį. Airija siūlo sukurti nepriklausomą priežiūros mechanizmą pasitelkiant vyriausiąjį prieglobsčio ir pasienio procedūrų inspektorių, padedant patariamajai tarybai.

⁶¹ Iki metų pabaigos informacijos teikimo medžiaga bus išversta į 23 Sąjungos kalbas ir į 20 ne Sąjungos kalbų.

⁶² Pavyzdžiui, Austrija pradėjo iniciatyvą, kuria siekiama sukurti pažeidžiamumo pareigūno pareigybę ir stiprinti bendradarbiavimą su Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių reikalų komisaro biuru.

⁶³ „Vulnerability in the Pact on Migration and Asylum“, <https://euaa.europa.eu/publications/euaa-tailor-made-training-plan-pact-migration-and-asylum>.

nustatymo procedūrų pakeitimus, taip pat tolesnį dalyvavimą, susijusį su globos skyrimu ir priežiūra⁶⁴.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Valstybės narės, kurios dar nėra nustačiusios tvarkos, susijusios su teisinėmis konsultacijomis⁶⁵ arba atskirai taikomu pagrindinių teisių mechanizmu⁶⁶, turėtų tai padaryti. Visos valstybės narės turėtų išspręsti visus likusius klausimus, susijusius su kompetencijos ir tinkamo nepriklausomumo užtikrinimu, ir apibrėžti aiškias atsakomybės bei atskaitomybės ribas. Tai reiškia, kad reikia vengti šio vaidmens padalijimo skirtingiems subjektams arba, jei pasirenkami sudėtiniai susitarimai, aiškiai apibrėžti vadovaujantį subjektą. Remdamasi 2024 m. gruodžio mėn. gairėmis dėl paties mechanizmo sukūrimo, FRA šiuo metu rengia būsimų paskirtųjų stebėtojų darbo metodines gaires.

Taip pat reikia spręsti problemas, susijusias su priėmimo sistemose esančiomis pažeidžiamomis grupėmis, pavyzdžiui, nelydimais nepilnamečiais ir smurto dėl lyties aukomis. Nelydimiems nepilnamečiams, kurie iš esmės neturėtų būti apgyvendinami kartu su suaugusiais, turėtų būti sukuriami pakankami ir tinkami priėmimo pajėgumai. Valstybės narės turėtų dėti daugiau pastangų, kad užtikrintų, jog visais prieglobsčio proceso etapais būtų laiku paskiriami tinkami nepilnamečių atstovai ir kad vaikai turėtų galimybę naudotis švietimo ir sveikatos priežiūros paslaugomis pagal Paktą. Federalinėse sistemose ypatingą dėmesį reikia skirti teisės aktų ir praktikos suderinimui visais valdžios lygmenimis.

Kitame Komisijos ekspertų grupės vaikų migrantų klausimams posėdyje daugiausia dėmesio bus skiriama su globa susijusioms reformoms, kurių reikalaujama pagal Paktą. Šiuo atžvilgiu FRA siekia atnaujinti 2014 m. nelydimų vaikų globos vadovą, atsižvelgdama į Pakte nustatytas nuostatas. Dar šiais metais EUAA paskelbs atnaujintas 2018 m. amžiaus nustatymo gaires (trečiasis leidimas).

10 sudedamoji dalis. Integracija ir teisėti būdai gauti apsaugą

Perkėlimas ir teisėti atvykimo būdai. Komisija pateikė pasiūlymą dėl pirmojo dvejų metų Sąjungos lygmens perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo plano (toliau – Sąjungos planas). Pasiūlymu dėl Sąjungos plano siekiama nustatyti bendrą trečiųjų šalių piliečių arba asmenų be pilietybės, kuriems reikia apsaugos ir kuriuos valstybės narės siekia priimti į Sąjungą 2026 ir 2027 m., skaičių. Jis atitiks Perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo aukšto lygio komiteto posėdžiuose vykusias diskusijas, dalyvaujančių valstybių narių savanoriškus įnašus ir UNHCR visuotinių perkėlimo poreikių prognozes. Siūlomame Sąjungos plane nustatyti regionai, iš kurių turėtų būti priimami asmenys, siekiant suteikti perspektyvias saugias alternatyvas neteisėtoms kelionėms ir toliau stiprinti perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo vaidmenį kuriant partnerystės ryšius su trečiosiomis šalimis.

EUAA teikia paramą susijusių poreikių turinčioms valstybėms narėms ir iki 2025 m. pabaigos galutinai atnaujins savo mokymo modulius apie papildomus būdus ir atrankos etapą perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo procesuose.

Asmenų, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, integracija. Dauguma valstybių narių į savo nacionalinius įgyvendinimo ir perkėlimo į nacionalinę teisę procesus stengėsi įtraukti Pakto nuostatas, susijusias su integracijos ir ankstyvos integracijos priemonėmis. Kaip

⁶⁴ Paktu prisidedama prie platesnio masto reformų: po perpildymo laikotarpio, per kurį išryškėjo poreikis išplėsti ir reformuoti priėmimo sistemą, įgyvendinant Paktą bus sustiprinta griežta Airijos vaikų apsaugos sistema.

⁶⁵ Graikija ir Vengrija.

⁶⁶ Pastarosios dėl įvairių priežasčių yra Danija, Graikija, Ispanija, Vengrija, Malta, Slovėnija, Suomija ir Švedija.

pažymėta birželio mėn., kelios valstybės narės savo nacionaliniuose įgyvendinimo planuose atsižvelgė į poreikį daugiau investuoti į tolesnes integracijos priemones arba jas remti, be kita ko, kuriant ankstyvos integracijos priemones ir veiksmingesnę kvalifikacijos pripažinimo ir įgūdžių patvirtinimo procesą. Kai kurios valstybės narės padarė pažangą įgyvendindamos nacionalines integracijos strategijas⁶⁷ arba siekia išplėsti savo integracijos pastangas siūlydamos naujų formų arba ankstyvesnę integraciją ir kalbų kursus⁶⁸.

Pagrindinės problemos ir tolesni veiksmai

Taryba, remdamasi Komisijos pasiūlymu, iki metų pabaigos turės priimti Sąjungos lygmens perkėlimo į ES ir humanitarinio priėmimo planą. Komisija pasirengusi padėti valstybėms narėms jį įgyvendinti.

Veikianti ir nuosekli integracijos politika, be kita ko, ankstyvos integracijos priemonės, tebėra būtina sąlyga siekiant remti prašytojų savarankiškumą, skatinti socialinę sanglaudą ir sudaryti sąlygas asmenims, kuriems suteikta tarptautinė apsauga, kuo anksčiau prisijungti prie priimančiosios visuomenės⁶⁹. Ji taip pat padeda mažinti paskatas judėti neteisėtai.

Nepaisant jų ypatingos svarbos, integracijos rėmimo priemonės vis dar labai skiriasi, o kai kurios valstybės narės vis dar turi dėti daugiau pastangų, visų pirma paramos siekiant gauti tinkamą būstą, paramos integracijai į darbo rinką, kvalifikacijos pripažinimo ir ankstyvos integracijos priemonių nustatymo srityse⁷⁰. Siekdamos padidinti savo paramos veiksmingumą, valstybės narės turėtų toliau stengtis numatyti konkreitiems poreikiams pritaikytas priemones ir šalinti kliūtis tikslinėms grupėms, pavyzdžiui, moterims migrantėms, vaikams ar su psichikos sveikata susijusių poreikių turintiems asmenims, kaip pabrėžta Integracijos ir įtraukties veiksmų plano laikotarpio vidurio peržiūroje.

Komisija toliau remia valstybių narių integracijos politiką teikdama finansavimą (įskaitant ilgalaikę integraciją pasitelkiant Sąjungos sanglaudos fondus), rengdama gaires ir skatindama daugiapakopės partnerystės ryšius, kuriuose dalyvauja migrantai, priimančiosios bendruomenės, vietos ir regionų valdžios institucijos, socialiniai ir ekonominiai partneriai, pilietinė visuomenė ir privatusis sektorius.

IŠVADA

Per ateinančius aštuonis mėnesius reikia padaryti nepertraukiamą pažangą, kad būtų užtikrinta sėkminga Pakto reformų taikymo pradžia, suteiksianti stabilų pagrindą būsimiems Sąjungos veiksams migracijos ir prieglobsčio valdymo srityje. Todėl reikia dėti pastangas dabar, o ateityje reikės dirbti bendrai.

Daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama šioje ataskaitoje išdėstytiems uždaviniams, užtikrinant, kad veiktų solidarumo ir atsakomybės sistemos, būtų parengta sistema EURODAC, būtų nustatyta pasienio procedūros tvarka ir visose valstybėse narėse būtų užtikrinti tinkami priėmimo pajėgumai. Kiti svarbūs Pakto elementai yra pagrindinių teisių stebėseną, teisinės konsultacijos ir naujos nuostatos dėl pažeidžiamų grupių apsaugos.

⁶⁷ 2025 m. sausio mėn. Malta paskelbė 2025–2030 m. integracijos strategiją ir veiksmų planą.

⁶⁸ Pavyzdžiui, Čekija, Estija, Italija, Liuksemburgas, Austrija ir Slovėnija.

⁶⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „2021–2027 m. Integracijos ir įtraukties veiksmų planas“, COM(2020) 758 *final*, [EUR-Lex - 52020DC0758 - LT - EUR-Lex](#).

⁷⁰ Pavyzdžiui, Bulgarija, Graikija, Kroatija, Kipras, Latvija, Vengrija, Rumunija ir Slovakija.

Komisija toliau visapusiškai dalyvauja šiame procese ir tęs savo darbą tiek horizontaliuoju, tiek dvišaliu lygmenimis, pasitelkdama specialias šalių grupes.

Pradėjus metinį migracijos valdymo ciklą, turi būti padaryta pažanga šalinant esamus Dublino sistemos trūkumus ir rengiantis visapusiškai taikyti Reglamente (ES) 2024/1351 nustatytą atsakomybės užtikrinimo sistemą. Tuo pat metu bus daroma pažanga įgyvendinant solidarumo rezervą.

Sjungos lygmeniu svarbus tikslas bus 2025 m. gruodžio mėn. priimti Europos prieglobsčio ir migracijos valdymo strategiją. Ši strategija bus grindžiama nacionalinėmis strategijomis, kurias valstybės narės perdavė Komisijai birželio mėn. ir kuriose visapusiškai ir integruotai atsižvelgiama į migracijos vidaus ir išorės aspektus.

2026 m. kovo mėn. Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai pristatys kitą Pakto įgyvendinimo padėties apžvalgą.